

درس ششم (یونان و روم)

- ۱- تمدن یونان در چه موقعیت جغرافیایی بوجود آمد؟ یکی از کانون های مهم تمدنی قاره اروپا، در سرزمین های جنوب شبه جزیره بالکان و جزیره های مجاور آن در دریاهای مدیترانه و اژه که یونان نامیده می شود بوجود آمد.
- ۲- وضعیت جغرافیایی یونان چه تأثیری در زندگی مردم آنجا داشته است؟ بخش وسیعی از یونان را کوههای صخره ای فرا گرفته است که در میان آنها فقط دشت های حاصلخیز کوچکی به چشم می خورد. در عوض موقعیت شبه جزیره ای این کشور و برخورداری از سواحل طولانی با خلیج ها و بریدگی های مناسب برای ایجاد لنگرگاهها، شرایط مناسبی را برای کشتیرانی و دریانوردی فراهم کرده است.
- ۳- شکل گیری دولت- شهرهای یونانی از چه زمانی آغاز شد؟ حدود چهار هزار سال پیش، گروههایی از اقوام هند و اروپایی از سمت شمال به یونان مهاجرت کردند و دولت شهرهای یونانی را پی ریزی کردند.
- ۴- کدام منابع در مورد دوران اولیه سکونت مهاجران هند و اروپایی در یونان، به ما اطلاعات می دهد؟ حفاری های باستان شناسان و دو منظومه حماسی یعنی ایلیاد و اودیسه سروده هومر شاعر مشهور قرن هشتم ق.م
- ۵- چه موانعی بر سر راه اتحاد سیاسی و اجتماعی یونان در دوره باستان وجود داشت؟ وجود جزیره های پراکنده و دیگر عوامل طبیعی که سرزمین یونان را از هم جدا می کند، مانع مهمی بر سر راه اتحاد سیاسی و اجتماعی آن کشور در دوره باستان بود.
- ۶- رابطه دولت-شهرهای یونانی با هم چگونه بود؟ آنها غالباً با یکدیگر در حال رقابت و جنگ بودند.
- ۷- مهم ترین دولت-شهرهای یونانی را نام ببرید؟ آتن و اسپارت
- ۸- ویژگی های دو دولت شهر مهم یونان (آتن و اسپارت) را بنویسید؟ آتن مرکز فعالیت های فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه مردم سالاری (دمکراسی) بشمار میرفت. اما اسپارت جامعه ای نظامی گرا و جنگاور بود که به امور فرهنگی و هنری چندان علاقه ای نداشت.
- ۹- تمدن کُرت چگونه کشف شد و چرا به آن تمدن مینوسی می گویند؟ در پی کاوشهای باستان شناختی در اوایل قرن بیستم، آثار تمدنی کهن در جزیره کرت واقع در جنوب یونان کشف گردید. این تمدن بواسطه مینوس شاه افسانه ای آن جزیره، تمدن مینوسی نامیده شد.
- ۱۰- ویژگی های تمدن مینوسیان را بیان کنید؟ مینوسیان قرنهای پیش از مهاجرت اقوام هند و اروپایی به یونان، شهرهای خود را پایه گذاری کرده بودند. آنان قومی دریانورد بودند و با مصر و دیگر مناطق همجوار خود روابط بازرگانی داشتند. بقایای کاخ شاهی مینوسیان حکایت از قدرت، رفاه و معماری پیشرفته آنان دارد.
- ۱۱- فرمانروایان دولت-شهرهای یونانی برای گسترش قلمرو خود چه اقداماتی انجام می دادند؟ آنها همواره می کوشیدند نفوذ و سلطه سیاسی- اقتصادی و فرهنگی خود را تا آن سوی مرزهای این کشور گسترش دهند. آسیای صغیر (ترکیه امروزی) از جمله مناطقی بود که دولت-شهرهای یونانی به منظور گسترش قلمرو و توسعه نفوذ فرهنگی و اقتصادی خود، بدانجا یورش بردند. افسانه جنگ تروا که در کتاب ایلیاد نقل شده، بازگو کننده یکی از آن یورشها است.

- ۱۲- چه عاملی باعث جنگهای طولانی بین هخامنشیان یا یونانیان شد؟ رقابت دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه آسیای صغیر
- ۱۳- پس از پایان جنگهای یونان و ایران، دولت-شهر آتن چه اقدامی انجام داد؟ دولت-شهر آتن به رهبری پریکلس، سیاستمدار آزادیخواه، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت
- ۱۴- پس از پایان جنگهای ایران و یونان، آتنی ها به رهبری..... قدم در راه پیشرفت سیاسی و نظامی گذاشتند. پریکلس
- ۱۵- سلسله جنگهای میان آتن و اسپارت به جنگهای..... مشهور است. پلوپونزی
- ۱۶- حکومت هخامنشی چه دخالتی در جنگهای پلوپونزی می کرد؟ بطور پنهانی به اسپارت کمک مالی می کرد
- ۱۷- جنگهای پلوپونزی سرانجام با پیروزی پایان یافت. اسپارت
- ۱۸- مقدونی ها در چه زمانی و چگونه بر یونان مسلط شدند؟ در دورانی که آتن و اسپارت سرگرم رقابت و جنگ بودند، قدرت جدیدی در مرزهای شمالی یونان یعنی مقدونیه در حال ظهور بود. مقدونیان که به زبان یونانی صحبت می کردند، از تمدن و زندگی شهری برخوردار نبودند. آنها به رهبری فیلیپ دوم شاه مقدونیه، ارتش مقتدری تشکیل دادند و توانستند دولت-شهرهای خسته و متفرق یونان را مطیع کنند.
- ۱۹- اسکندر مقدونی در حمله به ایران چه اقداماتی انجام داد؟ وی پس از آنکه شورش یکی از دولت - شهرهای یونانی را فرو نشاند، با سپاهی آماده به قلمرو هخامنشی هجوم آورد. سپاهیان او در چندین نبرد بر سپاه هخامنشی پیروز شدند و مصر، آسیای صغیر، بین النهرین و ایران را فتح کردند.
- ۲۰- نتیجه لشکرکشی های اسکندر به شرق را توضیح دهید؟ در نتیجه این لشکرکشی ها، ارتباط و تعامل فرهنگی میان تمدن ها و مردمان قلمرو تحت فرمان او بیشتر شد.
- ۲۱- حکومت مقدونی ها بر یونان تا چه زمانی ادامه یافت؟ تا زمانی که این کشور ضمیمه امپراتوری روم شد، ادامه پیدا کرد.
- ۲۲- فرهنگ و تمدن یونان باستان را توصیف کنید؟ یونان باستان بویژه در عصر شکوفایی دموکراسی در آتن (۵۰۰ تا ۳۳۸ ق.م) شاهد دوران درخشانی از رشد فکری، فرهنگی، علمی، هنری و ادبی بود.
- ۲۳- یونانیان از دستاوردهای کدام تمدن ها برای پیشرفت خود استفاده بردند؟ از دستاوردهای تمدنهای مصر، بین النهرین و ایران بهره بسیار بردند.
- ۲۴- باور به خدا در بین یونانیان چگونه بود؟ یونانیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند. مهم ترین این خدایان، دوازده خدایی بودند که در کوه المپ جای داشتند و در رأس آنان زئوس خدای آسمان و آذرخش بود. مردم هر دولت-شهر یکی از خدایان مستقر در المپ را به عنوان خدایی محافظ شهر خود ستایش می کردند. مثلاً آتنا خدا بانوی خرد، محافظ شهر آتن بشمار میرفت.
- ۲۵- اعتقادات دینی مردم یونان باستان را توضیح دهید؟ آنان ضمن پرستش خدایان متعدد، دارای معابد و پرستش گاههایی بودند. نیایش غالباً با تقدیم هدیه و قربانی به خدایان انجام می گرفت. در یونان باستان، نفوذ و قدرت کاهنان به مراتب کمتر از مصر و بین النهرین بود. یونانیان به احترام خدایان و برای بزرگداشت قهرمانان خویش، جشن ها و مسابقه های مختلفی را برگزار میکردند.

- ۲۶- مشهورترین بازی‌هایی که یونانیان برای بزرگداشت خدایان و قهرمانان خود برگزار می‌کردند چه نام داشت؟ مشهورترین آنها، بازی‌های المپیک بود که هر چهار سال یکبار در دولت شهر المپیا برگزار می‌گردید. اولین دوره این بازیها در سال ۷۷۶ ق.م انجام شد.
- ۲۷- یکی از ویژگی‌های برجسته تمدن یونان باستان را بنویسید؟ شیوه متفاوتی از حکمرانی بود که توسط یونانیان بوجود آمد.
- ۲۸- چه عاملی باعث شد تا شیوه حکومت موروثی از بین برود و شیوه جدیدی جایگزین آن شود؟ در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.
- ۲۹- در قرن‌های ششم و پنجم ق.م چه تغییرات سیاسی در یونان شکل گرفت؟ نوعی مردم سالاری در یونان بویژه در دولت-شهر آتن شکل گرفت که البته با نظام‌های مردم سالار امروزی تفاوت داشت.
- ۳۰- شکل انتخابات در نظام مردم سالار شهر آتن چگونه بود؟ در آنجا فقط مردان بالغی که از پدر و مادری آتنی به دنیا آمده بودند و شهروند آنجا محسوب می‌شدند، حق رأی داشتند و می‌توانستند در اداره امور دولت - شهر مشارکت کنند. زنان، بردگان و بیگانگان مقیم آتن که اکثریت جمعیت آن دولت - شهر را تشکیل می‌دادند، از حق رأی و شرکت در اداره امور سیاسی محروم بودند.
- ۳۱- زادگاه فلسفه کدام کشور و کدام شهر است؟ یونان بویژه آتن
- ۳۲- فلسفه یونان در چه زمانی و چگونه به اوج خود رسید؟ فلسفه یونان در قرن‌های پنجم و چهارم ق.م با ظهور افلاطون و ارسطو به اوج خود رسید.
- ۳۳- در مورد رشد علمی در یونان باستان توضیح ارائه نمایید؟ در یونان باستان، علوم مختلفی مانند ریاضی، فیزیک، پزشکی و تاریخنگاری شکوفا شد. دانشمندان یونانی بر اساس روش علمی و با تکیه بر خرد به مطالعه پدیده‌های مختلف می‌پرداختند.
- ۳۴- کدام پزشک یونان باستان به پدر علم پزشکی معروف است؟ بقراط
- ۳۵- روش پزشکی بقراط را توضیح دهید؟ وی نشانه‌های بیماری در بیمارانش را به دقت یادداشت می‌کرد و از این اطلاعات برای درمان بیماران دیگر استفاده می‌کرد. او اعتقاد داشت که بیماری‌ها علت‌های طبیعی دارند و مجازات‌هایی نیستند که خدایان فرستاده باشند.
- ۳۶- در مورد فیثاغورث توضیح دهید؟ فیثاغورث فیلسوف و ریاضی‌دان مشهور یونانی است که برخی از اصول هندسه را کشف کرد و امروزه دانش‌آموزان او را با قضیه فیثاغورث به یاد می‌آورند.
- ۳۷- وضعیت هنر و ادبیات در یونان باستان چگونه بود؟ در یونان باستان، ادبیات و هنرهای تجسمی، مخصوصاً انواع شعر، نمایشنامه‌نویسی، مجسمه‌سازی و معماری شکوفا و پر رونق بود.
- ۳۸- کانون شکل‌گیری تمدن روم کدام منطقه بود؟ شبه جزیره ایتالیا در شمال دریای مدیترانه، کانون شکل‌گیری تمدن و امپراتوری نیرومندی به نام روم در عهد باستان شد.
- ۳۹- شرایط جغرافیایی شبه جزیره ایتالیا را بیان کنید؟ این شبه جزیره از شمال به جنوب به طول حدود ۱۲۰۰ کیلومتر گسترده است و عرض آن زیاد نیست. کوه‌های آلپ در شمال آن، مانع طبیعی بوجود آورده و گذرگاه‌های فراوان

آن، معبر رخنه اقوام مختلف به شمال ایتالیا بوده است. کوه‌های آپنین، شرق و غرب این کشور را از هم جدا می‌کند. با این حال، ایتالیا دارای سواحل طولانی مناسب برای کشتیرانی و دشتهای حاصلخیز وسیعی است.

۴۰- تمدن روم چگونه شکل گرفت؟ در حدود ۱۵۰۰ ق.م گروهی از اقوام هند و اروپایی به ایتالیا پا نهادند و مزارع و روستاهایی را بوجود آوردند. بعدها اقوام دیگری نیز از یونان وارد این سرزمین شدند و بر شکل گیری تمدن روم اثر گذاشتند.

۴۱- شهر رم در کجا و چگونه پدید آمد؟ شهر رم در مرکز ایتالیا از ادغام تعدادی از روستاها در کرانه رود تیبر پدید آمد

۴۲- جمهوری رم چگونه تشکیل شد و گسترش یافت؟ در سال ۵۰۹ ق.م رومیان بر شاه این شهر شوریدند و حکومت جمهوری رم را تأسیس کردند. جمهوری رم در سالهای میان ۵۰۹ تا ۲۶۴ ق.م با شکست رقیبان و دشمنان خود گسترش پیدا کرد و بر سرتاسر شبه جزیره ایتالیا مسلط شد. در این دوره، تشکیلات حکومتی و نهادهای سیاسی جمهوری رم تکامل یافت.

۴۳- سیاست های توسعه طلبانه جمهوری رم را توضیح دهید؟ این کشور سیاست توسعه طلبانه خود را در خارج از مرزهای شبه جزیره ایتالیا آغاز کرد. از این رو در فاصله سال های ۲۶۴ تا ۱۳۳ ق.م سلسله جنگهای بزرگی میان آن جمهوری از یکسو و حکومت کارتاژ و پادشاهان مقدونی رخ داد.

۴۴- همزمان با جمهوری رم، کارتاژیان و مقدونی ها بر کجا حاکمیت داشتند؟ کارتاژیان بر بخش هایی از دریای مدیترانه و شمال افریقا و مقدونیان بر مقدونیه و یونان حکومت می کردند.

۴۵- سرانجام درگیری های بین جمهوری رم با کارتاژ و مقدونی ها چه شد؟ سرانجام رومیان، رقیبان خود را شکست دادند و بر دریای مدیترانه و سرزمین های پیرامون آن مسلط شدند. در نتیجه این فتوحات، جمهوری رم تبدیل به قدرتی بزرگ در مدیترانه شد و به توسعه طلبی خود در اروپا، افریقا و آسیا ادامه داد.

۴۶- لشکرکشی های رومیان به شرق دریای مدیترانه چه نتایجی بر جای گذاشت؟ رومیان با لشکرکشی به سرزمین های شرق دریای مدیترانه در غرب آسیا، بقایای حکومت سلوکیان را بر انداختند و به سوی ایران پیشروی کردند. تنها حکومت اشکانی بود که در مقابل سپاه قدرتمند روم ایستادگی کرد و مانع پیشروی بیشتر آنان به سوی ایران شد.

۴۷- زمینه تقسیم امپراتوری روم چگونه فراهم شد؟ پس از آنکه امپراتور کنستانتین (۳۳۷-۳۰۶ م) شهر بیزانتیوم (بیزانس، استانبول، قسطنطنیه) را به پایتختی برگزید، به تدریج زمینه تقسیم امپراتوری روم به دو بخش شرقی و غربی فراهم آمد.

۴۸- امپراتوری روم غربی و شرقی چگونه تضعیف و منقرض شدند؟ روم غربی در سال ۴۷۵ م در اثر هجوم اقوام بیابانگرد نابود شد. اما روم شرقی تا سال ۱۴۵۳ م که پایتخت آن توسط امپراتوری مسلمان عثمانی فتح شد، دوام آورد.

۴۹- حکومت و ساختار آن را در رم باستان توضیح دهید؟ رومیان با درآمیختن فرهنگ کهن طایفه ای و نظام دولت شهری، جمهوری رم را تأسیس کردند. بر اساس قانون اساسی رم، ساختار حکومت شامل چند مجلس و شماری مقام های اجرایی بود. اشراف به واسطه مجلس سنا و عامه مردم از طریق مجمع نمایندگان خود، در اداره امور کشور مشارکت می کردند.

- ۵۰- بر اساس قانون اساسی رم باستان، ساختار حکومت شامل چه چیزهایی می شد؟ شامل چند مجلس و شماری مقام های اجرایی بود.
- ۵۱- اشراف و عامه مردم از چه طریقی در اداره امور کشور دخالت می کردند؟ اشراف به واسطه مجلس سنا و عامه مردم از طریق مجسم نمایندگان خود در اداره امور کشور مشارکت می کردند.
- ۵۲- ساختار قوه اجرایی در رم باستان چگونه بود؟ ریاست قوه اجرایی به دو کنسول اعطا می شد که از میان اعضای سنا برای دوره یکساله بدون تکرار انتخاب می شدند. وقتی یکی از کنسولها در میدان جنگ نیروهای جمهوری را هدایت می کرد، کنسول دیگر اداهر امور داخل را بر عهده می گرفت.
- ۵۳- ارتش در ساختار حکومتی روم دارای چه اهمیتی بود؟ ارتش روم برای دولتمردان رومی عرصه آموزش و اثبات لیاقت بود. هیچ شهروند رومی به منصب دولتی برگزیده نمی شد مگر آنکه در ده نبرد شرکت کرده باشد.
- ۵۴- چرا جمهوری رم در قرن اول ق.م دچار جنگ داخلی شد؟ با گسترش قلمرو جمهوری رم معلوم شد که قانون اساسی و نهادهای این جمهوری برای اداره سرزمین های پهناور از کارایی لازم برخوردار نیستند. ازین رو در قرن اول ق.م جمهوری رم بر اثر رقابت سرداران جاه طلب دچار جنگ داخلی و آشفتگی شد.
- ۵۵- چه کسی در نظام حکومتی رم باستان تغییر ایجاد کرد؟ اکتاوین
- ۵۶- تغییراتی که توسط اکتاوین در نظام حکومتی رم داده شد را بنویسید؟ در نتیجه این تغییرات، قدرت اجرایی در اختیار یک فرد به عنوان شخص اول مملکت قرار گرفت که به آوگوستوس و بعدا امپراتور معروف شد.
- ۵۷- پس از تغییرات در نظام حکومتی رم، مجلس سنا چه نقشی پیدا کرد؟ مجلس سنا به عنوان مجمع اصلی مشورتی باقی ماند و در انتخاب امپراتور ایفای نقش کرد.
- ۵۸- فرهنگ روم از کدام کشور بیشترین تأثیر را پذیرفت؟ از میراث یونانی در زمینه تعلیم و تربیت، دین، فلسفه و علوم و هنرها تأثیر فراوانی پذیرفت.
- ۵۹- خدا باوری رومیان چگونه بود و از کجا تأثیر پذیرفته بودند؟ رومیان خدایان متعددی را می پرستیدند و مانند یونانیان، جشنواره ها و بازی های عمومی و مذهبی مختلفی را به احترام و بزرگداشت خدایان برگزار می کردند. علاوه بر آن برخی باورهای کهن ایرانی مانند پرستش ایزد مهر (میترا) در قلمرو روم رواج یافت.
- ۶۰- زندگی شهروندی در روم باستان چگونه بود؟ خانواده های رومی مسئولیت های شهروندی را به فرزندان خود از سنین کودکی می آموختند و آنان را به کار سخت، شجاعت برای جنگیدن و وفاداری به شهرشان تشویق می کردند. زنان رومی نسبت به زنان یونانی آزادتر بودند و حضور مؤثر و گسترده تری در زندگی عمومی و اجتماعی داشتند.
- ۶۱- برده داری در روم باستان را توضیح دهید؟ برده داری پدیده ای بسیار رایج در قلمرو امپراتوری روم بود. شمار بردگان و اختلاف میان فقیر و ثروتمند چنان افزایش یافت که در سال ۷۳ ق.م بردگان به رهبری اسپارتاکوس قیام کردند و حکومت روم به زحمت و پس از دو سال قیام را سرکوب کرد.
- ۶۲- چرا بردگان در روم باستان قیام کردند؟ به دلیل اختلاف فراوان میان فقیر و ثروتمند
- ۶۳- قیام بردگان در روم باستان به رهبری چه کسی صورت گرفت؟ به رهبری اسپارتاکوس
- ۶۴- معماری و مجسمه سازی در روم باستان را توضیح دهید؟ برجسته ترین دستاورد هنری تمدن روم، در معماری و مجسمه سازی تبلور یافت. رومیان به افتخار پیروزی های نظامی خود بناهای یادبود زیادی را برپا کردند. آنان

همچنین در روم و دیگر شهرهای قلمروی امپراتوری مثل انطاکیه، دمشق، اسکندریه، آتن و ماری، ساختمان های عمومی فراوانی ساختند که حکایت از مهارت در معماری و طراحی در مهندسی دارد.

۶۵- **در مورد شبکه راهها در روم باستان توضیح دهید؟** یکی دیگر از دستاوردهای مهم تمدن روم، ایجاد شبکه پیشرفته ای از جاده ها بود. مهندسان و کارگران رومی برای احداث جاده های سنگ فرش شده، دامنه تپه ها را می بریدند، تونل می کردند، پل می ساختند و باتلاق ها را پر می کردند.

۶۶- **حضرت عیسی در چه شرایطی به تبلیغ دین جدید پرداخت؟ چه کسانی با او به مخالفت برخاستند؟** در دوره سلطه رومیان بر سرزمین فلسطین، حضرت عیسی در آنجا به تبلیغ دین جدیدی پرداخت - پیشوایان یهود با آموزه های آن حضرت به مخالفت برخاستند و با همدستی رومیان علیه او به دسیسه پرداختند و در صدد نابودی ایشان برآمدند.

۶۷- **دین مسیحیت در زمان کدام امپراتور رونق یافت؟ چرا؟** در زمان امپراتور کنستانتین - زیرا این امپراتور خود به مسیحیت گروید و فرمانی صادر کرد که آزادی این دین را در محدوده امپراتوری روم تضمین می کرد.

۶۸- **مسیحیت بعد از مرگ کنستانتین چه تحولی پیدا کرد؟** مسیحیت بعد از کنستانتین دین رسمی امپراتوری روم شد. تعالیم حضرت عیسی ایمان به خدای یکتا را جایگزین عقاید شرک آمیز رومیان کرد و فرهنگ و اخلاق جامعه رومی را به شدت تحت تأثیر قرار داد.

پرسش های نمونه درس ششم

- ۱- **تأثیر عوامل جغرافیایی را بر شکل گیری دولت شهرهای یونانی بررسی کنید؟** یکی از کانون های مهم تمدنی قاره اروپا، در سرزمین های جنوب شبه جزیره بالکان و جزیره های مجاور آن در دریاهای مدیترانه و اژه که یونان نامیده می شود بوجود آمد. بخش وسیعی از یونان را کوههای صخره ای فرا گرفته است که در میان آنها فقط دشت های حاصلخیز کوچکی به چشم می خورد. در عوض موقعیت شبه جزیره ای این کشور و برخورداری از سواحل طولانی با خلیج ها و بریدگی های مناسب برای ایجاد لنگرگاهها، شرایط مناسبی را برای کشتیرانی و دریانوردی فراهم کرده است.
- ۲- **علل و پیامدهای جنگهای پلوپونزی را شرح دهید؟** علل جنگ ها رقابت و دشمنی و اختلاف نظری بود که بین رهبران و گردانندگان دو دولت شهر آتن و اسپارت وجود داشت. تحریک حکومت هخامنشی نیز در این دشمنی و اختلاف تأثیر داشت. پیامد های این جنگ ها عبارت بود از اینکه اولاً دو دولت- شهر برای تقویت خود از حکومت هخامنشی کمک می گرفتند و خود را زیر چتر حمایتی آنها قرار می دادند و ثانیاً دو دولت - شهر تضعیف شدند و زمانی که فیلیپ مقدونی یونان را تهدید می کرد آنها قدرت مقابله نداشتند.
- ۳- **به نظر شما چه عواملی موجب شکوفایی فلسفه و علوم در یونان باستان شده بود؟** یونانی ها از دستاوردها و روش های علمی بین النهرین و مصر بهره گرفتند و فلسفه را بنیانگذاری کردند. آنها در علوم دیگر هم مانند پزشکی و ریاضی به پیشرفت های قابل توجهی دست یافتند.

- ۴- با توجه به مطالب درس های ۴ و ۵ و ۶ دو تفاوت عمده نظام حکومتی یونان و روم را با شیوه حکومت در مصر و چین باستان بیان کنید؟ یکی از ویژگی های برجسته تمدن یونان باستان، شیوه متفاوتی از حکمرانی بود که توسط آنها بوجود آمد. در یونان ابتدا مانند کشورهای دیگر، نخست شاهان بصورت موروثی حکومت می کردند اما در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه ای از اشراف و ثروتمندان برآمدند و به جای شاهان قدرت را در دست گرفتند. در قرن ۵ و ۶ ق.م نوعی مردم سالاری در یونان و بویژه در دولت - شهر آتن شکل گرفت. در آنجا فقط مردان بالغی که از پدر و مادر آتنی بدنیا آمده بودند و شهروند آنجا محسوب می شدند حق رأی داشتند و می توانستند در امور دولت - شهر مشارکت کنند. در روم نیز با درآمیختن فرهنگ کهن طایفه ای و نظام دولت - شهری، جمهوری رم را تأسیس کردند. بر اساس قانون اساسی رم ساختار حکومت شامل چند مجلس و شماری مقامات اجرایی بود. اشراف به واسطه مجلس سنا و عامه مردم از طریق مجمع نمایندگان خود، در اداره امور کشور مشارکت می کردند. با گسترش قلمرو جمهوری رم و ناکارآمدی قانون اساسی قبلی، کشور دچار آشفتگی شد و در نتیجه شخصی به نام اکتاوین بر رقیبان خود غلبه کرد و مقام امپراتوری را بنیان گذاری کرد و قدرت در دست یکنفر متمرکز شد ولی مجلس سنا نیز به عنوان مجمع اصلی مشورتی باقی ماند و در انتخاب امپراتور ایفای نقش کرد. در مصر، قدرت سیاسی در دست فرعون بود و آنچه او انجام می داد اراده خدایان شمرده می شد و آنچه می گفت از زبان یکی از خدایان بود و فرمان های او بی چون و چرا می بایست اجرا می شد. در چین ابتدا مانند سومر و مصر شامل چندین دولت - شهر بود که بر هر قسمت از آن جنگاورانی حکومت می کردند به تدریج حاکمان محلی تحت فرمان یک دودمان قرار گرفتند و سلسله های حکومتی در این سرزمین بوجود آمد اما این سلسله ها تا قرن ها نتوانستند چین را از نظر سیاسی و جغرافیایی بطور کامل متحد و یکپارچه کنند. سرانجام با ظهور سلسله چه این، مقام امپراتوری بوسیله ژنگ یا شی هوانگ تی (امپراتور اول) بنیان گذاری شد و قدرت در دستان این مقام متمرکز شد. بطور کلی می توان گفت که در چین و مصر دیکتاتوری و استبداد حاکم بود با این تفاوت که در مصر حکومت ناشی از اراده خدایان بود ولی در چین خدایان کم رنگ تر بودند. اما در یونان و روم رهبران انتخابی بودند و یک مجلس مشورتی از طرف بزرگان کشور برای تصمیم گیریها وجود داشت.
- ۵- مهم ترین دستاوردهای رومیان باستان در حوزه معماری و مهندسی چه بود؟ برجسته ترین دستاورد هنری تمدن روم در معماری و مجسمه سازی تبلور یافت. رومیان به افتخار پیروزی های نظامی خود بناهای یادبود زیادی را برپا نمودند. آنان همچنین در رم و دیگر شهرهای قلمرو امپراتوری مثل انطاکیه، دمشق، اسکندریه، آتن و ماریسی ساختمان های عمومی فراوانی ساختند که حکایت از مهارت در معماری و طراحی در مهندسی دارد. یکی دیگر از دستاوردهای مهم تمدن روم ایجاد شبکه پیشرفته ای از جاده ها بود. مهندسان و کارگران رومی برای احداث جاده های سنگ فرش شده، دامنه تپه ها را می بریدند، تونل می کردند، پل می ساختند و باتلاق ها را پر می کردند.
- ۶- بر اساس نمودار خط زمان، مراحل تأسیس و گسترش امپراتوری روم باستان را به ترتیب بیان کنید؟ خط زمان در صفحه ۵۷ رسم شده است